

Əfəndiyeva X. İlisulu ananın üç oğlu - biri şəhid, ikisi qazi // Xalq qəzeti. - 2023. - 20 avqust. - № 177. - S. 9.

Onlar üç qardaş Qax rayonunun qədim İlisu kəndində dünyaya gəliblər. Üç əsrlik İlisu sultanlığının qürurlu tarixi, dağların əzəməti və təbiətinin ilahi gözəlliyi ilə bütün Azərbaycanı özünə vurğun edən kənddə. Belə bir məkanda doğulub boya-başa çatanların canına-qanına hopub dağların vüqarı da, təbiətin ülviyyəti də. Onların yurd-yuva sevgisi də bir başqadır. Elə yazımda niyyətim üç qardaşın bu sevgisindən söz açmaqdır.

Cavanşir, Nihad və Bilal Abbasovlar. İlisulu Mövlüdün və Jalənin oğulları. Hər üçü tariximizin ən şanlı qələbə salnaməsini yazan igidlərimizdəndir. Onlar İlisu kənd məktəbini bitirib, nizam-intizamı ilə də həmişə nümunə olublar.

Cavanşir ailənin ilkidir. Böyük qardaş kimi atasının sağ əli olub. Hər işdə atasına kömək olub, davranışı, oturuşu-duruşu ilə ona oxşamağa çalışıb. Əsgəri xidməti başa çatandan sonra da doğmalarının yanına qayıdıb. Vətən müharibəsinin başlanması ilə ölkədə qismən səfərbərlik elan ediləndə Cavanşirə də çağırış vərəqi gəlib. O, tərəddüd etmədən Vətənin çağırışına qoşulub. Sentyabrın 21-də artıq Gəncədəki hərbi hissədə təlimlərə başlayıb. Az sonra xidmət yerinə göndərilib. Qardaşı Nihadın şəhid xəbərinə kimi – oktyabrın 24-dək düşmənlə üz-üzə dayanıb. Oktyabrın 24-də qardaşının dəfn mərasiminə göndərilib. Və ordudan tərxis olunub. Az sonra müharibə qələbəmizlə bitib.

Nihad Jalə ananın ortancıl oğlu idi. Məktəbdə idmanı çox sevirdi. 100 metr məsafəyə qaçış üzrə zona birincisi idi. Üç il rayonun “Vətənin müdafiəsinə hazıram” poliatlon çoxnövrçülüüyü komandasının üzvü olub. Həm də qaydasız döyüş üzrə Azərbaycan çempionatlarında iştirak edib. Çox sayda təltifləri vardı.

2018-20-ci illərdə həqiqi hərbi xidmətdə olan Nihad 6 ay idi ki, tərxis edilib kəndə qayıtmışdı. 2020-ci ilin avqustundan isə yenidən orduya qayıdaraq, müddətdən artıq xidmətə başlamışdı. 2020-ci ilin sentyabrında İkinci Qarabağ müharibəsi – Vətən müharibəsi başlananda baş əsgər kimi kəşfiyyat bölüyündə Suqovuşan və Talış kəndləri uğrunda gedən döyüşlərdə iştirak edib. Oktyabrın 9-da Ağdərə döyüşlərində snayperlə vurulub. Doqquz gündən sonra, oktyabrın 18-də nəşi döyüş meydanından çıxarılıb. Oktyabrın 24-də Qax ictimaiyyəti şəhid oğlunu İlisuda torpağa tapşırıb. Nihad Abbasov “Vətən uğrunda”, “Suqovuşanın azad olunmasına görə”, “Cəsur döyüşçü” medalları ilə təltif edilmişdir.

2023-cü il iyulun 25-də – Nihadın 23 yaşında Jalə ananın qonağı çox idi. Uzaqdan-yaxından gələnlər onun xatirəsini anıb, igidliyindən söz açıblar.

Evin sonbeşiyi Bilal həqiqi hərbi xidmətini Murovdağda yerinə yetirirdi. Müharibə başlananda “Koroğlu” postunda olub. “Cabir” və “Sekret” postlarına təminat aparanda düz qarşısına mina mərmisi düşür, ancaq xoşbəxtlikdən partlamayıb. Ölümlə ilk dəfə üz-üzə, göz-gözə dayanan Bilal hələ də o dəhşət dolu anı unutmayıb. Pulemyotçu – tuşlayıcı olan Bilal ilk dəfə o an müharibənin ölüm kabusu olduğunu

dərk edib. Lakin Vətən sevgisini can sevgisindən uca və müqəddəs sayan gənc əsgərimiz qorxu hissini birdəfəlik unudaraq, son günə qədər döyüşlərdə iştirak edib. Bilal o günləri belə xatırlayır:

– Əslən astaralı olan komandirimiz, baş leytenant Elşad Məmmədov çox vətənpərvər və igid hərbi idi. O, həm də bizim hər birimizin böyük qardaşı olub. Müharibə dövrünün qayda-qanunlarına alışmağı bizə o öyrətmişdi. Bizim bölüyün uşaqları Elşad Məmmədovu tək komandir kimi deyil, həm də böyük qardaş kimi çox istəyirdi. O, Murovdağda posta çıxandan təxris olunanadək bizim komandirimiz olub. Biz ondan çox şey öyrənirdik. Elə bir-birimiz üçün canımızı fəda etməyi də. Əsgər yoldaşlarım – İmran Dadaşov (Astara), Elşad Mirzəzadə (İmişli), Babaşah Qəribov (Şamaxı), Rəhim Gülüşov (Sabirabad), Emil Ağasiyev (Quba) həm də döyüş dostlarım olublar. Bu gün də əlaqələrimiz var. Bizim dostluğumuz Murovdağın ən yüksək zirvəsində möhkəmlənib. Qarı əridib su əvəzinə içdiyimiz, güllə, mərmə yağışı altında bir-birimizə arxa-dayaq olduğumuz o çətin günlərdə sınaqdan çıxmış dostluğumuz var. Düşmənlə birlikdə sinə gərmişik. Birlikdə ölümün üzünə gülmüşük.

...Son vaxtlar tez-tez evimizi, kəndimizi yuxuda görürdüm. Fərsət düşəndə qardaşlarımla zəngləşərdim. Çoxdan idi Nihadı görmürdüm. Mən əsgər gedəndə Nihad hələ ordudan təxris olunmamışdı. Bilirdim ki, üçümüz də döyüşdəyik. Nihadla avqust ayında danışmışdıq, məni görməyə gələcəkdi...

Müharibə zamanı 72 saatlıq atəşkəs verilmişdi ki, döyüş xəttindən şəhidlərimizi, yaralılarımızı çıxaraq. Bölük komandiri məni çağırdı və mülayim bir səsle, gedirsən hamama dedi. Hamam postun taburunda idi. Qərargah rəisi ilə hərbi hissəyə getdik. Məni qərargah bölüyünə yerləşdirdilər. Axşama yaxın evə zəng vurdum. Onda anam, heç nə olmamış kimi, mənə dedi ki, atan komissarlığa müraciət edib. Cavanşiri ordudan təxris ediblər, səni də məzuniyyətə göndərəcəklər. Nədənsə, anam mənimlə çox qısa danışdı. Nihadı soruşdum. O, gələ bilmir, deyib telefonu dayıma verdi. Doğrusu, bir az pərt oldum. Axı anam həmişə mənimlə çox danışardı. Amma heç ağılıma gəlmirdi ki, nə isə ola bilər.

Gecə yatan yerdən məni qaldırıb: “Məzuniyyətə gedirsən”, – dedilər. Məni Gəncəyə, ilk vaxtlar olduğum hərbi hissəyə gətirdilər. Gördüm atam, əmim oğlanları, atamın dostu da buradadır. Soruşdum ki, siz burada nə edirsiniz? Dedilər, səni qarşılamağa gəlmişik. Amma onda içimə bir qorxu doldu: Nə isə olub?!

Kəndə gecə saat 2-də çatdıq. Bizim döngədə xeyli insan vardı. Maşından düşəndə ayaqlarım əsirdi: Görəsən nə olub?! Məni ilk qarşılayan böyük qardaşım Cavanşir oldu. O, məni bərk-bərk qucaqlayıb qulağıma: Nihad şəhid olub, dediyi an özümdən getmişəm. ...İki gün özümü bilməmişəm. Ayılanda anamı başımın üstündə ağlayan gördüm.

– Oğul, məcbur idim. Qardaşının şəhid olması xəbərini sənə verə bilməzdim. Məni bağışla. Qardaşın Tanrının yanında, Şəhidlik zirvəsindədir. Biz güclü olmalıyıq. İndi

az qala hər evdə bu acı yaşanır. Təki bu müharibə qələbəmizlə bitsin. Torpaq uğrunda oğullarımız qurban gedir. Qoy, Nihadın ruhu şad olsun! Mən onunla fəxr edirəm.

– Anamın bu qüruru mənə toxtaqlıq verdi. Müharibə isə hələ davam edirdi. Bir neçə gündən sonra mən yenidən hərbi hissəmə qayıtdım. Qardaşımın və bütün şəhidlərimizin qanını yerdə qoymamaq üçün silahımı əlimə aldım.

Qələbə xəbərini Sarıqayada eşitdim. Noyabrın 8-nə keçən gecə postdan çıxıb Kəlbəcərə, Qaragölə getdik. Xidmətim davam edirdi. Fevralın 13-də yenidən məzuniyyətə buraxıldım. Ongünlük məzuniyyətdən sonra hərbi hissəyə qayıtdım. 2021-ci ilin iyul ayında xidmətim başa çatdı. Hazırda Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Dövlət Yanğından Mühafizə Xidmətinin Qax bölməsində işləyirəm. “Kəlbəcərin azad olunmasına görə” və “Vətən müharibəsi iştirakçısı” medalları, Müdafiə Nazirliyinin Fəxri fərmanı ilə təltif edilmişəm.

...Bu günlər Mövlüd Abbasovun evində bir başqa həyəcan var. Ailənin böyük oğlu Cavanşirin toy tədarükü idi. Toy günü yaxınlaşdıqca Mövlüd atanın da, Jalə ananın da ürəyindən bir ağrı keçir: Kaş Nihad da qardaşının bu xoş günündə onun yanında olaydı...

Evə gəlin gəlir. Bizlərdə belə deyərlər: Ayağı sayalı olsun, gəlinin. Oğullu, qızlı olsunlar. Amin!

Tofiq Bayram demişkən:

**“Vağzal” çalınır, anam ağlayır,
Dünyada hər ana öz anam kimi.
Bircə toy günündə ağlayaydı kaş!**

Jalə ana, belə oğullar böyüdüb, boya-başa çatdırdığınız üçün sizə minnətdarıq. Cavanşirin toy günü mübarək olsun! O gün olsun, Bilalın toy boxçasını aparasan. Allah xoşbəxt eləsin!